

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
(УДУНТ)

СХВАЛЕНО:

Вченою радою
Українського державного університету
науки і технологій
від «__»_____ 2024 р.
протокол №__

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Наказом по університету
від «__»_____ 2024 р.
№__

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці
в Українському державному університеті науки і технологій

м. Дніпро
2025 р.

ЗМІСТ

1. Загальні Положення.
2. Вивчення основ охорони праці в університеті.
3. Організація навчання і перевірки знань з питань охорони праці працівників університету.
4. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці
5. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці посадових осіб.
6. Організація проведення інструктажів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності працівників університету.
7. Стажування, дублювання і допуск працівників до роботи.

Додаток 1. Протокол засідання комісії з перевірки знань з охорони праці.

Додаток 2. Посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці, відомості про періодичну перевірку знань.

Додаток 3. Перелік посадових осіб, які проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці 1 раз на три роки.

Додаток 4. Тематичний план і програма навчання з охорони праці посадових осіб

Додаток 5. Склад комісій з перевірки знань з питань охорони праці.

Додаток 6. Журнал реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці для працівників.

Додаток 7. Журнал реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці для працівників.

Додаток 8. Журнал реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці

Додаток 9. Перелік посад працівників університету, які звільняються від проходження повторного інструктажу з ОП.

Додаток 10. Перелік робіт з підвищеною небезпекою.

Додаток 11. Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці.

Додаток 12. Журнал обліку присвоєння I кваліфікаційної групи з електробезпеки неелектротехнічному персоналу

1. Загальні положення

1.1. Це Положення встановлює порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці посадових осіб та інших працівників у процесі трудової діяльності, а також, аспірантів та докторантів навчальних закладів під час трудового і професійного навчання, а також студентів під час трудового і професійного навчання.

1.2. Положення спрямоване на реалізацію системи безперервного навчання з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності студентів, посадових осіб та інших працівників, надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків і правил поведінки у разі виникнення аварій.

1.3. Вимоги Положення є обов'язковими для виконання всіма учасниками учбово-виховного, виробничого і науково-дослідного процесів в університеті. Навчання і перевірці знань підлягають усі без винятку працівники університету незалежно від напрямку їх діяльності.

1.4. У цьому положенні наведені нижче терміни вживаються у таких значеннях:
галузевий навчальний центр-визначений міністерством або іншим центральним органом виконавчої влади підпорядкований навчальний підрозділ, який проводить навчання посадових осіб та інших працівників підприємств, установ та організацій з питань охорони праці, які перебувають у сфері управління зазначених міністерств, інших центральних органів виконавчої влади;

дублювання-самостійне виконання працівником (дублером) професійних обов'язків на робочому місці під наглядом досвідченого працівника з обов'язковим проходженням протиаварійного і протипожежного тренувань;

навчальний заклад-заклад освіти, який надає послуги для одержання освіти і підготовки фахівців різних рівнів кваліфікації;

навчальний центр-суб'єкт господарювання, який проводить навчання з питань охорони праці працівників інших суб'єктів господарювання;

навчання з питань охорони праці-навчання працівників, слухачів з метою отримання необхідних знань і навичок з питань охорони праці або безпечного ведення робіт;

робота підвищеної небезпеки-робота в умовах впливу шкідливих та небезпечних виробничих чинників або така, де є потреба у професійному доборі, чи пов'язана з обслуговуванням, управлінням, застосуванням технічних засобів праці або технологічних процесів, що характеризуються підвищеним ступенем ризику виникнення аварій, пожеж, загрози життю, заподіяння шкоди здоров'ю, майну, довкіллю;

спеціальне навчання-щорічне вивчення працівниками, які залучаються до виконання робіт підвищеної небезпеки або там, де є потреба в професійному доборі, вимог відповідних нормативно-правових актів з охорони праці;

стажування-набуття особою практичного досвіду виконання виробничих завдань і обов'язків на робочому місці на підприємстві після теоретичної підготовки до початку самостійної роботи під безпосереднім керівництвом досвідченого працівника.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених в Законі України „Про охорону праці”.

1.5. Навчально-науковий центр розвитку професійної освіти (ЦРПО), який проводить навчання з питань охорони праці працівників, надає територіальному органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах промислової безпеки, та охорони праці декларацію щодо відповідності його матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки.

1.6. Координацію та супровід процесу організації та проведення навчання посадових осіб університету з питань охорони праці здійснює ЦРПО спільно з відділом з питань ЦЗ та ОП, при залученні представника територіального органу Південно-Східного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці (за згодою).

1.7. Відповідальність за організацію проведення інструктажів, навчання і перевірки знань з питань ОП згідно до вимог цього Положення покладається:

- в цілому по університету-на ректора;

- у структурних підрозділах-на керівників структурних підрозділів.

1.8. Контроль за виконанням вимог цього Положення в університеті здійснює фахівці з охорони праці відділу з питань ЦЗ та ОП університету.

2. Вивчення основ охорони праці в університеті

2.1. Навчання студентів, курсантів, які вивчають навчальні дисципліни "безпека життєдіяльності", "основи охорони праці" та "охорона праці в галузі", проводиться за типовими програмами з цих предметів і навчальних дисциплін, які затверджуються головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки (далі - МОН) за погодженням Південно-Східного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці .

Окремі питання (розділи) з охорони праці мають передбачатися у навчальних програмах загально-технічних і спеціальних дисциплін.

На базі галузевих стандартів, у яких надаються нормативні частини рекомендованих навчальних дисциплін з питань охорони праці в університеті розробляються програми цих дисциплін, які затверджуються ректором.

2.2. Вивчення нормативних дисциплін з охорони праці (далі-ОП) та безпеки життєдіяльності (далі БЖД) в університеті здійснюється відповідно до Типового Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.004.12-05), затвердженого Наказом державного комітету України з нагляду за охороною праці 26.01.2005р. № 15 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства соціальної політики від 30.01.2017р. № 140, наказу Міністерства освіти і науки від 18 квітня 2006 р. № 304 "Про затвердження Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерству освіти і науки України», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.07.2006 р. за № 806/12680 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки № 1514 від 22.11.2017р., та наказу МОН від 26.12.2017 р. № 1669 « Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», затверджених в установленому законодавством порядку.

2.3. Зміст та обсяг предмету "охорона праці" для підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників, які залучаються до виконання робіт підвищеної небезпеки, визначаються типовим навчальним планом і типовою навчальною програмою з предмету "охорона праці", що затверджуються МОН та погоджуються Південно-Східним міжрегіональним управлінням Державної служби з питань праці згідно Типового Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.004.12-05), затвердженого Наказом державного комітету України з нагляду за охороною праці 26.01.2005р. № 15 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства соціальної політики від 30.01.2017р. № 140. При цьому теоретична частина предмета "охорона праці" вивчається обсягом не менше 30 годин, а під час перепідготовки та підвищення кваліфікації - не менше 15 годин. Специфічні питання охорони праці для конкретних професій мають вивчатися в курсах спеціальних та загальнотехнічних дисциплін - з метою поєднання технологічної підготовки з підготовкою з охорони праці, а робочі навчальні програми цих дисциплін повинні включати відповідні питання безпеки праці. Теоретична частина предмету "охорона праці" під час професійної підготовки працівників для виконання робіт, які не належать до переліку робіт з підвищеною небезпекою, вивчається в обсязі не менше 10 годин, а під час перепідготовки та підвищення кваліфікації - не менше 8 годин. Обсяг годин предмета "охорона праці" не може зменшуватись під час розробки робочих навчальних планів і програм.

3. Організація навчання і перевірки знань з питань охорони праці працівників університету

- 3.1. Працівники під час прийняття на роботу і в процесі роботи, а також учні, курсанти, слухачі та студенти під час трудового і професійного навчання в університеті проходять інструктажі, навчання та перевірку знань з питань охорони праці, надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також правил поведінки у разі виникнення аварії.
- 3.2. В університеті згідно вимог Типового Положення про навчання з питань охорони праці, нормативно-правових актів з охорони праці формуються плани-графіки проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці, які затверджуються наказом ректора університету.
- 3.3. Організацію навчання та перевірки знань з питань охорони праці працівників університету, у тому числі під час професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації на підприємстві здійснюють фахівці відділу охорони праці та працівники відділу кадрів або інші спеціалісти, яким роботодавцем доручена організація цієї роботи. Керівники підрозділів розробляють перелік питань для перевірки знань з ОП працівників підпорядкованих підрозділів, враховуючи нормативно-правові акти і відповідні інструкції з ОП, виконання яких входить до їх функціональних обов'язків.
- 3.4. Навчання з питань охорони праці в частині організації навчального процесу (матеріально-технічне забезпечення, формування навчальних груп, розробка навчально-тематичних планів і програм, форм навчальної документації та порядок їх ведення тощо) здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства.
- 3.4.1. Навчання та перевірку знань з питань охорони праці посадових осіб університету організує перший проректор (один раз на три роки) та контролює проведення інструктажів з ОП учасників навчально-виховного процесу.
- 3.4.2. Декан факультету забезпечує навчання і перевірку знань з питань ОП працівників кафедр і факультету та зі студентами та контролює проведення інструктажів з ОП.
- 3.4.3. Проректор з наукової роботи організує навчання і перевірку знань з ОП наукових працівників структурних підрозділів (один раз на три роки).
- 3.4.4. Проректор з адміністративно-господарської роботи організовує навчання персоналу, що обслуговує котли і водонагрівачі, балони, компресори і посудини, що працюють під тиском, електричні установки та інші агрегати і механізми підвищеної небезпеки-спеціальне навчання з питань ОП (один раз на рік).
- 3.5. Навчання з питань охорони праці може проводитись як традиційними методами, так і з використанням сучасних видів навчання - модульного, дистанційного тощо, а також з використанням технічних засобів навчання: аудіовізуальних, комп'ютерних навчально-контрольних систем, комп'ютерних тренажерів.
- 3.6. Особи, які суміщають професії, проходять навчання, інструктаж і перевірку знань з питань охорони праці як з основних професій, так і за професіями, що суміщаються.
- 3.7. Перед перевіркою знань з питань охорони праці на підприємстві для працівників організується навчання: лекції, семінари та консультації.
- 3.8. Перевірка знань працівників з питань охорони праці проводиться за нормативно-правовими актами з охорони праці, додержання яких входить до їхніх функціональних обов'язків.
- 3.9. Перевірка знань працівників з питань охорони ОП в університеті здійснюється комісією з перевірки знань з питань охорони праці (далі - комісія), склад якої затверджується наказом ректора.
- До складу комісії університету входять спеціалісти з охорони праці, представники юридичної, виробничих, технічних служб, представник профспілки або уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці. До складу комісії університету можуть залучатися страхові експерти з охорони праці Головного управління Пенсійного

- фонду України в Дніпропетровській області та викладачі предмету охорони праці, які проводили навчання.
- Комісія вважається правочинною, якщо до її складу входять не менше трьох осіб.
- Склад комісій з перевірки знань з питань охорони праці наведений у Додатку № 5.
- 3.10. Усі члени комісії у порядку, установленому Типовим Положенням, повинні пройти навчання та перевірку знань з питань охорони праці.
- 3.11. Перелік питань для перевірки знань з охорони праці працівників, з урахуванням специфіки виробництва, складається членами комісії та затверджується ректором університету.
- 3.12. Формою перевірки знань з питань охорони праці працівників є тестування, залік або іспит. Тестування проводиться комісією за допомогою технічних засобів (автоекзаменатори, модульні тести тощо), залік або іспит - за екзаменаційними білетами у вигляді усного або письмового опитування.
- Тестування, залік або іспит можуть проводитися у формі дистанційної перевірки знань.
- Дистанційна перевірка знань здійснюється за умови:
- забезпечення візуальної аутентифікації того, хто проходить перевірку знань з питань охорони праці;
 - особистої присутності членів комісії з перевірки знань з питань охорони праці.
- Дистанційна перевірка знань реалізується шляхом передачі відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному режимі.
- 3.13. Результат перевірки знань з питань охорони праці оформлюється протоколом засідання комісії з перевірки знань з питань охорони праці (Додаток 1).
- Особам, які під час перевірки знань з охорони праці виявили задовільні результати, видається посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці (Додаток 2). При цьому в протоколі та посвідченні у стислій формі зазначається перелік основних нормативно-правових актів з охорони праці та з безпечного виконання конкретних видів робіт, в обсязі яких працівник пройшов перевірку знань.
- Питання щодо необхідності видачі посвідчень про перевірку знань з питань охорони праці або необхідності працівникам мати їх при собі під час виконання трудових обов'язків вирішується головою комісії.
- 3.14. Працівникам, які проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці на своєму підприємстві, видача посвідчень є обов'язковою лише тим, хто виконує роботи підвищеної небезпеки.
- 3.15. При незадовільних результатах перевірки знань з питань охорони праці працівники протягом одного місяця повинні пройти повторне навчання і повторну перевірку знань.
- 3.16. Не допускаються до роботи працівники, у тому числі посадові особи, які не пройшли навчання, інструктаж і перевірку знань з питань охорони праці.
- 3.17. Організаційне забезпечення роботи комісії (організація проведення перевірки знань з питань охорони праці, оформлення, облік і зберігання протоколів перевірки знань, оформлення і облік посвідчень про перевірку знань з питань охорони праці) покладається на керівників підрозділів, яким проводилось навчання з питань охорони праці. Термін зберігання протоколів перевірки знань з питань охорони праці не менше 5 років. Копії протоколів надаються до відділу охорони праці. Перші екземпляри протоколів повинні бути в підрозділі охорони праці відділу з питань ЦЗ та ОП відповідного інституту.
- 3.18. Відповідальність за організацію і здійснення інструктажів, навчання та перевірки знань працівників з питань охорони праці покладається на керівників підрозділів та фахівців сектору охорони праці відділу з питань ЦЗ та ОП.
- 3.19. Представники профспілок, як члени постійно діючих комісій з перевірки знань з питань охорони праці, проходять навчання з питань охорони праці та перевірку знань відповідно до Типового Положення.

4. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці

4.1. Посадові особи та інші працівники, безпосередньо зайняті на роботах, зазначених у Переліку робіт з підвищеною небезпекою, Типового Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.004.12-05), затвердженого Наказом державного комітету України з нагляду за охороною праці 26.01.2005р. № 15 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства соціальної політики від 30.01.2017р. № 140 (Додаток 10), та Переліку робіт, де є потреба у професійному доборі, затвердженому наказом МОЗ та Держнаглядохоронпраці України від 23.09.94р. № 263/121 і зареєстрованому Міністерством юстиції України 25.01.95р. № 18/554 (далі - роботи підвищеної небезпеки), проходять спеціальне щорічне навчання і перевірку знань в учбових комбінатах міста за програмами, затвердженими наказами Південно-Східного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці.

4.2. Спеціальне навчання з питань охорони праці може проводитись як в навчальному центрі так і безпосередньо в університеті.

У разі здійснення професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації безпосередньо в університеті спеціальне навчання з питань охорони праці є складовою зазначеної професійної підготовки.

4.3. Спеціальне навчання з питань охорони праці проводиться безпосередньо в структурному підрозділі за навчальними планами та програмами, які розробляються з урахуванням конкретних видів робіт, виробничих умов, функціональних обов'язків працівників і затверджуються наказом (розпорядженням) ректора.

4.4. Перевірка знань з питань охорони праці після проведення спеціального навчання здійснюється: комісією університету (якщо навчання проводилось безпосередньо на підприємстві); комісією Головного навчально-методичного центру Південно-Східного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці (якщо навчання проводилось в Головному навчально-методичному центрі Південно-Східного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці), за участю відповідних профспілок (якщо навчання проводилось у навчальному центрі) у порядку, визначеному Типовим Положенням (якщо навчання проводилось у галузевому навчальному центрі).

До складу комісії можуть залучатися особи, які пройшли навчання та перевірку знань відповідних нормативно-правових актів з охорони праці.

4.5. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників що обслуговують електроустановки організовуються згідно з розділом 5 “Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів”, затверджених наказом Міністерства палива і енергетики України від 25.07.06 р. № 258 (далі ПТЕ) із змінами від 13.02.2012р. № 91, від 16.11.2012р. № 905, від 16.05.2013р. № 273, від 11.01.2017р.

Перевірка знань з питань охорони праці після проведеного спеціального навчання проводиться відповідною комісією (Додаток 5).

5. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці посадових осіб

5.1. Перелік посадових осіб, які проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці (Додаток 3), під час прийняття на роботу і періодично, один раз на три роки. Навчаються вони згідно з Типовим тематичним планом і програмою навчання з питань охорони праці посадових осіб (Додаток 4).

5.2. Перелік посадових осіб і спеціалістів університету, які у встановленому порядку проходять навчання та перевірку знань в Головному навчально-методичному центрі Південно-Східного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці, (Додаток 3).

5.3. Спеціалісти науково-дослідних, конструкторських, проектних і технологічних відділів, які займаються проведенням експертизи проектно-конструкторської документації, на яку поширюються вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, а також ті, які

виконують розробки з питань охорони праці проходять навчання з питань охорони праці у навчальних центрах або галузевих навчальних центрах.

5.4. Посадові особи, крім зазначених у пп. 5.2 та 5.3, проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці стосовно робіт, що входять до їх функціональних обов'язків, безпосередньо в університеті.

Після перевірки знань посадові особи, що пройшли навчання в ЦРПО проводять навчання і перевірку знань з ОП для працівників своїх підрозділів, стосовно робіт, що входять до їх функціональних обов'язків (1 раз на 3 роки) зі складанням відповідного протоколу.

5.5. Навчання і перевірку знань з питань охорони праці в обсязі виконуваної ними роботи проходять особи, відповідальні за технічний стан і безпечну експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, та посадові особи, службові обов'язки яких пов'язані з:

- а) керівництвом та контролем за виконанням робіт підвищеної небезпеки;
- б) будівництвом, експлуатацією, реконструкцією, технічним переоснащенням, консервацією та ліквідацією об'єктів підвищеної небезпеки;
- в) розробкою проектів, технологічних регламентів та іншої технічної документації для робіт підвищеної небезпеки;
- г) підготовкою персоналу для обслуговування машин, механізмів та устаткування підвищеної небезпеки;
- д) розробкою нормативно-технічних документів з питань виготовлення, монтажу та експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки та об'єктів підвищеної небезпеки.

5.6. Позачергове навчання і перевірка знань посадових осіб, а також фахівців з питань охорони праці проводяться при переведенні працівника на іншу роботу або призначенні його на іншу посаду, що потребує додаткових знань з питань охорони праці.

Посадові особи, у тому числі фахівці з питань охорони праці університету, де стався нещасний випадок (професійне отруєння) груповий або із смертельним наслідком, повинні протягом місяця пройти позачергове навчання і перевірку знань з питань охорони праці в порядку, встановленому цим Положенням, якщо комісією з розслідування встановлено факт порушення ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

Позачергове навчання з метою ознайомлення з новими нормативно-правовими актами з охорони праці може проводитися у формі семінарів.

6. Організація проведення інструктажів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності працівників університету.

6.1. Працівники, під час прийняття на роботу та періодично, повинні проходити інструктажі з питань охорони праці, надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також з правил поведінки та дій при виникненні аварійних ситуацій, пожеж і стихійних лих.

6.2. За характером і часом проведення інструктажі з питань охорони праці (далі - інструктажі) поділяються на вступний, первинний, повторний, позаплановий та цільовий.

6.3. Вступний інструктаж

Проводиться:

- з усіма працівниками, які приймаються на постійну або тимчасову роботу, незалежно від їх освіти, стажу роботи та посади;
- з працівниками інших організацій, які прибули до університету і беруть безпосередню участь у виробничому процесі або виконують інші роботи для університету;
- з учнями та студентами, які прибули до університету для проходження трудового або професійного навчання;
- з екскурсантами у разі екскурсії до університету.

Вступний інструктаж з ОП для працівників університету проводиться спеціалістом служби охорони праці, який в установленому Положенням порядку пройшов навчання і перевірку знань з питань охорони праці.

Вступний інструктаж проводиться в кабінеті охорони праці за програмою, розробленою фахівцями з охорони праці, з урахуванням особливостей університету. Програма та тривалість інструктажу затверджуються ректором (Додаток 6).

Запис про проведення вступного інструктажу для осіб, які приймаються на роботу відповідно до наказу (розпорядження) ректора робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці для працівників (Додаток 7), який зберігається службою охорони праці (підрозділом з ОП відділу з питань ЦЗ та ОП в університеті), а також у наказі про прийняття працівника на роботу та у контрольному листі інструктажів відділу кадрів (зберігається у відділі кадрів).

6.4. Первинний інструктаж проводиться до початку роботи безпосередньо на робочому місці з працівником:

- новоприйнятим (постійно чи тимчасово) до університету;
- який переводиться з одного структурного підрозділу університету до іншого;
- який виконуватиме нову для нього роботу;
- відрядженим працівником іншого підприємства, який бере безпосередню участь у виробничому процесі університету.

Проводиться з студентами, курсантами, слухачами, аспірантами навчальних закладів:

- до початку трудового або професійного навчання;
- перед виконанням кожного навчального завдання, пов'язаного з використанням різних механізмів, інструментів, матеріалів тощо.

Первинний інструктаж на робочому місці проводиться індивідуально або з групою осіб одного фаху за діючими в університеті інструкціями з охорони праці відповідно до виконуваних робіт.

6.5. Повторний інструктаж проводиться на робочому місці індивідуально з окремим працівником або групою працівників, які виконують однотипні роботи, за обсягом і змістом переліку питань первинного інструктажу.

Повторний інструктаж проводиться в терміни, визначені нормативно-правовими актами з охорони праці, які діють у галузі з урахуванням конкретних умов праці, але не рідше:

на роботах підвищеної небезпеки - 1 раз на 3 місяці;

для решти робіт - 1 раз на 6 місяців.

6.6. Позаплановий інструктаж проводиться з працівниками на робочому місці у відділі охорони праці:

- при введенні в дію нових або переглянутих нормативно-правових актів з охорони праці, а також при внесенні змін та доповнень до них;
- при зміні технологічного процесу, заміні або модернізації устаткування, приладів та інструментів, вихідної сировини, матеріалів та інших факторів, що впливають на стан охорони праці;
- при порушеннях працівниками вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що призвели до травм, аварій, пожеж тощо;
- при перерві в роботі виконавця робіт більш ніж на 30 календарних днів - для робіт підвищеної небезпеки, а для решти робіт - понад 60 днів.

Позаплановий інструктаж з студентами, курсантами, слухачами, аспірантами проводиться під час проведення трудового і професійного навчання при порушеннях ними вимог нормативно - правових актів з охорони праці, що можуть призвести або призвели до травм, аварій, пожеж тощо.

Позаплановий інструктаж може проводитись індивідуально з окремим працівником або з групою працівників одного фаху. Обсяг і зміст позапланового інструктажу визначаються в кожному окремому випадку залежно від причин і обставин, що спричинили потребу його проведення.

6.7. Цільовий інструктаж проводиться з працівниками:

- при ліквідації аварії або стихійного лиха;

- при проведенні робіт, на які відповідно до законодавства оформлюються наряд-допуск, наказ або розпорядження.

Цільовий інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або з групою працівників. Обсяг і зміст цільового інструктажу визначаються залежно від виду робіт, що виконуватимуться.

6.8. Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі проводить безпосередній керівник робіт (начальник структурного підрозділу, майстер).

6.9. Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі завершуються перевіркою знань у вигляді усного опитування або за допомогою технічних засобів, а також перевіркою набутих навичок безпечних методів праці, особою, яка проводила інструктаж.

При незадовільних результатах перевірки знань, умінь і навичок щодо безпечного виконання робіт після первинного, повторного чи позапланового інструктажів протягом 10 днів додатково проводяться інструктаж і повторна перевірка знань.

При незадовільних результатах перевірки знань після цільового інструктажу допуск до виконання робіт не надається. Повторна перевірка знань при цьому не дозволяється.

6.10. Про проведення первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів та їх допуск до роботи, особа, яка проводила інструктаж, вносить запис до журналу реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці (Додаток 11). Сторінки журналу реєстрації інструктажів повинні бути пронумеровані, прошнуровані і скріплені печаткою.

У разі виконання робіт, що потребують оформлення наряду-допуску, цільовий інструктаж реєструється в цьому наряді-допуску, а в журналі реєстрації інструктажів - не обов'язково.

6.11 Перелік посад працівників, які звільняються від проходження повторного інструктажу, наведено у (Додатку 9). До цього переліку можуть бути зараховані працівники, участь у виробничому процесі яких не пов'язана з безпосереднім обслуговуванням об'єктів, машин, механізмів, устаткування; застосуванням приладів та інструментів, збереженням сировини, матеріалів тощо.

6.12. Інструктаж працівників для одержання I групи з електробезпеки проводиться під час первинного або повторного інструктажу з питань ОП один раз на рік, з оформленням в журналі реєстрації інструктажів з електробезпеки (Додаток 12).

6.13. Тематика та порядок проведення інструктажів з питань охорони праці для курсантів, слухачів, студентів, аспірантів під час трудового і професійного навчання у навчальних закладах визначаються нормативно-правовими актами в галузі освіти та наказах, зазначених в п.2.2 цього Положення.

Первинний інструктаж з ОП проводиться на початку навчального семестру у кожній лабораторії, кабінеті, майстерні, спортзалі, а також за межами університету, де навчально-виховний процес пов'язаний з використанням небезпечних або шкідливих для здоров'я факторів.

Інструктаж проводять викладачі, майстри виробничого навчання, тренери, керівники практики, керівники гуртків тощо, з курсантами, слухачами, студентами, аспірантами.

Реєструється первинний інструктаж в окремому журналі реєстрації інструктажів з ОП, який зберігається в кожній лабораторії, майстерні, спортзалі.

Первинний інструктаж з ОП необхідно проводити перед виконанням кожного завдання, яке пов'язано з використанням небезпечних матеріалів, інструментів, приладів на початку занять (лабораторної, практичної роботи тощо). Реєструється інструктаж в журналі обліку навчальних занять на сторінці предмета в розділі про запис змісту теми занять.

Позаплановий інструктаж зі студентами, курсантами, слухачами, аспірантами проводиться у разі порушення ними вимог нормативно-правових актів з ОП, що може призвести до травм, аварій, пожеж тощо, при зміні умов виконання навчальних завдань (лабораторних робіт, виробничої практики), у разі нещасних випадків за межами університету.

Реєструється позаплановий інструктаж, відповідно до місця проведення інструктажу на кожній кафедрі в журналі реєстрації інструктажів з ОП кафедри.

Цільовий інструктаж проводиться зі студентами, курсантами, слухачами, аспірантами у разі організації позанавчальних заходів (екскурсії, спортивні змагання, туристичні походи), під час проведення громадських, позанавчальних робіт (прибирання території, приміщень тощо), а також перед проходженням виробничої практики.

Реєстрація проведення цільового інструктажу здійснюється в журналі реєстрації інструктажів з ОП на кафедрах. У випадку коли роботи організують інші підрозділи інструктаж реєструється в журналі реєстрації інструктажів цього підрозділу.

7. Стажування, дублювання і допуск працівників до роботи

7.1. Новоприйняті в університет працівники після первинного інструктажу на робочому місці до початку самостійної роботи повинні під керівництвом досвідчених, кваліфікованих працівників пройти стажування протягом не менше 2-15 змін або дублювання протягом не менше шести змін.

Стажування або дублювання проводиться, як правило, під час професійної підготовки на право виконання робіт підвищеної небезпеки у випадках, передбачених нормативно-правовими актами з охорони праці.

7.2. Допуск до стажування (дублювання) оформлюється наказом (розпорядженням) ректора. У наказі (розпорядженні) визначається тривалість стажування (дублювання) та вказується прізвище та ініціали працівника, відповідального за проведення стажування (дублювання).

7.3. Перелік посад і професій працівників, які повинні проходити стажування (дублювання), а також тривалість стажування (дублювання) визначаються ректором університету відповідно до нормативно-правових актів з охорони праці. Тривалість стажування (дублювання) залежить від стажу і характеру роботи, а також від кваліфікації працівника.

7.4. Перелік посад і професій працівників, які повинні проходити стажування (дублювання), а також тривалість стажування (дублювання) визначаються ректором університету відповідно до нормативно-правових актів з охорони праці. Тривалість стажування (дублювання) залежить від стажу і характеру роботи, а також від кваліфікації працівника.

7.5. Ректору надається право своїм наказом (розпорядженням) звільняти від проходження стажування (дублювання) працівника, який має стаж роботи за відповідною професією не менше 3 років або переводиться з одного підрозділу до іншого, де характер роботи та тип обладнання, на якому він працюватиме, не змінюються.

7.6. Стажування (дублювання) проводиться за програмами для конкретної професії, які розробляються відповідно до функціональних обов'язків працівника і затверджуються керівником структурного підрозділу.

7.7. Стажування (дублювання) проводиться на робочих місцях свого або іншого подібного за технологією підприємства. У процесі стажування працівники повинні виконувати роботи, які за складністю, характером, вимогами безпеки відповідають роботам, що передбачаються функціональними обов'язками цих працівників.

7.8. У процесі стажування (дублювання) працівник повинен:

- закріпити знання щодо правил безпечної експлуатації технологічного обладнання, технологічних і посадових інструкцій та інструкцій з охорони праці;
- оволодіти навичками орієнтування у виробничих ситуаціях у нормальних і аварійних умовах;
- засвоїти в конкретних умовах технологічні процеси і обладнання та методи безаварійного керування ними з метою забезпечення вимог безпеки праці.

7.9. Після закінчення стажування (дублювання) та при задовільних результатах перевірки знань з питань ОП працівник допускається до самостійної роботи, про що робиться запис у журналі реєстрації інструктажів, у протилежному випадку, якщо працівник не оволодів необхідними виробничими навичками чи отримав незадовільну оцінку з протиаварійних та протипожежних тренувань, то стажування (дублювання) новим наказом (розпорядженням) може бути продовжено на термін не більше двох змін.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

(підрозділ)

ПРОТОКОЛ № _____
засідання комісії з перевірки знань працівників з питань охорони праці

« _____ » _____ 202_ р.

м.Дніпро

Комісія у складі:

Голови: ПБ, посада ;

Заступник голови ПБ, посада ;

члени комісії: ПБ, посада ;

ПБ, посада ;

ПБ, посада

створена на підставі наказу від « _____ » _____ 202_ р. № _____, перевірили знання:

Законодавство України про охорону праці. Основні Положення Закону України «Про охорону праці», «Про загальнообв'язкове державне соціальне страхування» та взаємозв'язок з іншими Законами України. Законодавство України про працю.

(перелік основних нормативно-правових актів з охорони праці, за яким проводилась перевірка знань)

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові працівника	Посада, професія (фах)	Місце роботи (структурний підрозділ)	Знає/ не знає	Примітка
1	2	3	4	5	6
1	Довженко Олег Петрович	Інженер 1 кат.	каф.ТІ	знає	Особистий підпис

Голова комісії:

_____ (підпис)

_____ (ім'я, прізвище)

Заступник голови комісії:

_____ (підпис)

_____ (ім'я, прізвище)

Члени комісії:

_____ (підпис)

_____ (ім'я, прізвище)

_____ (підпис)

_____ (ім'я, прізвище)

_____ (підпис)

_____ (ім'я, прізвище)

Всього аркушів: _____

Обкладинка посвідчення

Знак безпеки

ПОСВІДЧЕННЯ

про перевірку знань з питань охорони праці при виконанні робіт з підвищеною небезпекою

Перша сторінка посвідчення

(підприємство, навчальний заклад, їх підпорядкованість)**ПОСВІДЧЕННЯ №**Видано _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

посада (фах) _____

місце роботи _____

про те, що він(а) пройшов(ла) навчання і виявив(ла) потрібні знання

(перелік основних нормативно-правових актів з охорони праці, за якими проводилася перевірка знань)

Підстава: протокол засідання комісії з перевірки знань

від "___" _____ 20__ р. № _____

М.П.

Голова комісії _____
(прізвище)_____
(підпис)**ВІДОМОСТІ ПРО ПЕРІОДИЧНУ ПЕРЕВІРКУ ЗНАНЬ**

Посада (фах)

Виявив (ла) потрібні знання

(перелік нормативно-правових актів з охорони праці, за якими проводилася перевірка знань)

Підстава: протокол засідання комісії з перевірки знань

від "___" _____ 20__ р. № _____

Голова комісії _____
(прізвище)_____
(підпис)

М.П.

ПЕРЕЛІК

посад і професій Українського державного
університету науки і технологій,
які проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці
(1 раз на три роки)

1. У Головному навчально-методичному центрі Південно-Східного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці, :
 - ректор університету
 - перший проректор
 - начальник відділу з питань ЦЗ та ОП
 - завідувачі кафедр «Екологічна та цивільна безпека» ННІ ДІТ, «Екології, теплотехніки та охорони праці» ННІ ДМЕТІ, «Біотехнології та безпеки життєдіяльності» ННІ УДХТУ, «Охорони праці, цивільної та техногенної безпеки» в ННІ ПДАБА, «Водних видів спорту», «Фізіології та спортивної медицини» ННІ ПДАФКІС та викладачі, які читають (викладають) курс (предмет) з охорони праці
 - директор ЦРПО.
2. У Навчально-науковому центрі розвитку професійної освіти університету (ЦРПО):
 - проректор з навчальної роботи
 - проректор з наукової роботи
 - проректор з адміністративно-господарської діяльності
 - проректор з економічної роботи
 - головний інженер
 - декани факультетів
 - завідувачі кафедр
 - керівники структурних підрозділів
 - керівники науково-дослідних підрозділів
 - керівник ВСП ДФКІП УДУНТ м. Кам'янське
 - керівник Відокремлений структурний підрозділ «Новомосковський фаховий коледж Українського державного університету науки і технологій»
 - керівник ВСП «НмФК УДУНТ»
 - керівник ВСП «Вільногірський фаховий коледж Українського державного університету науки і технологій»
 - керівник фахового коледжу ВСП «ФК УДУНТ»
 - керівник ВСП «Нікопольський фаховий коледж транспортної інфраструктури Українського державного університету науки і технологій»
 - керівник ВСП «Марганецький фаховий коледж транспортної інфраструктури Українського державного університету науки і технологій»
 - керівник ВСП «Миколаївський фаховий коледж транспортної інфраструктури Українського державного університету науки і технологій»
 - Співробітники кафедр:
 - члени комісій з перевірки знань з питань ОП
 - завідувачі лабораторій
3. Безпосередньо на місці роботи в структурних підрозділах:
 - викладачі
 - лаборанти
 - працівники структурних підрозділів
 - працівники науково-дослідних підрозділів
 - інженерно-технічні працівники структурних підрозділів АГЧ

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАННЯ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ ПОСАДОВИХ ОСІБ

Тема 1. Законодавство України про охорону праці. Основні Положення Закону України "Про охорону праці", "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування" та взаємозв'язок з іншими Законами України. Законодавство України про працю.

Тема 2. Організація роботи з охорони праці.

Тема 3. Вибухонебезпека виробництва і вибухозахист.

Тема 4. Пожежна безпека.

Тема 5. Електробезпека.

Тема 6. Гігієна праці. Медичні огляди. Профілактика професійних отруєнь і захворювань.

Тема 7. Надання домедичної допомоги потерпілим у разі нещасного випадку.

Тема 8. Психосоціальна підтримка та перша психологічна допомога на робочому місці.

Тема 9. Управління роботами з профілактики та ліквідації наслідків аварій.

Тема 10. Безпека праці в галузі.

ПРОГРАМА НАВЧАННЯ ПОСАДОВИХ ОСІБ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ

ТЕМА 1. ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ПРО ОХОРОНУ ПРАЦІ

Основні Положення Закону України "Про охорону праці". Поняття охорони праці. Соціально-економічне значення охорони праці. Основні законодавчі акти з охорони праці: Закон України "Про охорону праці", "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування", Кодекс законів про працю України та прийняті відповідно до них нормативно-правові акти, а також Закон України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення", Кодекс цивільного захисту України, Закон України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку".

Основні принципи державної політики в галузі охорони праці.

Право громадян на охорону праці при укладанні трудового договору та під час роботи на підприємстві. Права працівників на пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Управління охороною праці. Обов'язки роботодавця щодо створення умов праці відповідно до нормативно-правових актів з охорони праці. Обов'язки працівника щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

Служба охорони праці. Положення про службу (сектор з охорони праці в університеті) основні завдання, функціональні обов'язки та права. Комісія з питань охорони праці підприємства: порядок створення, обов'язки та права комісії.

Навчання з питань охорони праці. Типове Положення, яке встановлює порядок і види навчання та інструктажів, форми перевірки знань з питань охорони праці працівників та посадових осіб. Перелік посад посадових осіб, які до початку виконання своїх обов'язків і періодично один раз на три роки проходять навчання з питань охорони праці. Перелік робіт з підвищеною небезпекою. Перелік робіт, де є потреба у професійному доборі. Фінансування охорони праці роботодавцем. Інші джерела фінансування охорони праці. Перелік заходів і засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат юридичної чи фізичної особи, яка відповідно до законодавства використовує найману працю.

Додержання вимог щодо охорони праці при проектуванні, будівництві (виготовленні) та реконструкції підприємств, об'єктів і засобів виробництва. Попередня експертиза проектної документації, за позитивними результатами якої відкривається фінансування робіт. Дозвіл на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки. Порядок допуску в експлуатацію

придбаних за кордоном технологічних процесів, машин, механізмів, устаткування тощо. Порядок прийняття в експлуатацію нових і реконструйованих виробничих об'єктів.

Основні вимоги Положення про розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві.

Інформація та звітність про стан охорони праці. Добровільні об'єднання громадян з охорони праці.

Стимулювання охорони праці. Заохочення працівників за активну участь у роботі зі створення безпечних та нешкідливих умов праці. Застосування при розрахунках страхових внесків до Пенсійного фонду України (далі - Фонд) знижок та надбавок для кожного підприємства.

Відшкодування підприємствам, громадянам і державі збитків, завданих порушенням вимог охорони праці.

Нормативно-правові акти з охорони праці. Опрацювання, прийняття та скасування нормативно-правових актів, тимчасове припинення їх чинності. Акти підприємств з охорони праці. Забезпечення працівників нормативно-правовими актами з охорони праці.

Державне управління охороною праці. Органи державного управління. Компетенція Кабінету Міністрів України в галузі охорони праці. Повноваження міністерств та інших центральних органів виконавчої влади в галузі охорони праці, і, зокрема, Південно-Східне міжрегіональне управління Державної служби з питань праці, :

Повноваження місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в галузі охорони праці. Повноваження об'єднань підприємств з цих питань.

Організація наукових досліджень з проблем охорони праці. Державний нагляд за охороною праці. Органи державного управління охороною праці та порядок регулювання їх діяльності. Права і відповідальність посадових осіб Південно-Східного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці.

Громадський контроль за додержанням законодавства про охорону праці. Повноваження і права профспілок у цій сфері. Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці.

Штрафні санкції до юридичних та фізичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю, до посадових осіб та працівників за порушення вимог щодо охорони праці. Відповідальність за порушення законодавчих та інших нормативних актів про охорону праці, за створення перешкод у діяльності посадових осіб органів державного управління охороною праці і представників професійних спілок.

Соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань. Основні Положення Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування": завдання страхування та сфера дії закону, основні принципи страхування; управління страхуванням. Обов'язки Головного управління Пенсійного фонду України в Дніпропетровській області: відшкодування шкоди, заподіяної застрахованому ушкодженням його здоров'я, відшкодування моральної шкоди, профілактична діяльність Фонду, направлена на усунення загрози здоров'ю працівників, викликані умовами праці; фінансування страхування від нещасних випадків.

Страхові тарифи, диференційовані в залежності від класу професійного ризику виробництва, а також від фактичних умов та безпеки праці на виробництві. Закон України "Про колективні договори". Регулювання питань охорони праці в колективному договорі. Комплексні заходи щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, підвищення існуючого рівня охорони праці, запобігання випадкам виробничого травматизму, професійного захворювання, аваріям і пожежам.

Тривалість робочого часу працівників. Скорочена тривалість робочого часу. Заборона роботи в нічний час. Обмеження понаднормованих робіт. Заборона залучення до понаднормованих робіт.

Праця жінок. Роботи, на яких забороняється застосування праці жінок. Обмеження праці жінок на роботах у нічний час. Гарантії при прийнятті на роботу і заборона звільнення вагітних жінок та жінок, які мають дітей.

Праця інвалідів. Порядок навчання, перекваліфікації та працевлаштування інвалідів відповідно до медичних рекомендацій. Умови використання їх праці у нічний час та на понаднормованих роботах.

Праця молоді. Права неповнолітніх у трудових правовідносинах. Вік, з якого допускається прийняття на роботу. Роботи, на яких забороняється застосування праці осіб, молодших за вісімнадцять років. Медичні огляди.

Індивідуальні трудові спори. Органи, що розглядають трудові спори. Терміни звернення до комісії з трудових спорів та порядок прийняття заяв. Порядок і терміни розгляду трудових спорів.

Відповідальність за порушення законодавства про працю.

ТЕМА 2. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ОХОРОНИ ПРАЦІ

Охорона праці як об'єкт управління. Управління охороною праці. Мета і завдання управління. Структурно-функціональна схема управління охороною праці.

Планування роботи з охорони праці: перспективне, поточне та оперативне.

Організація роботи з охорони праці. Посадові інструкції, встановлення обов'язків, прав і відповідальності виробничо-технічних служб, посадових осіб і спеціалістів за виконання функцій і завдань у системі управління охороною праці, а також вимог з охорони праці.

Оперативне керівництво і координація роботи з охорони праці.

Матеріальне та моральне стимулювання роботи з охорони праці.

Контроль за ефективністю функціонування системи управління охороною праці, виконанням працівниками своїх обов'язків, правил, норм та інструкцій з охорони праці, за станом охорони праці на робочих місцях, аудит охорони праці.

Вимоги нормативних актів з охорони праці щодо безпеки виробничих процесів, обладнання, будівель і споруд. Планово-запобіжні ремонти засобів праці. Метрологічне забезпечення охорони праці.

Організація безпечного ведення робіт підвищеної небезпеки або таких, де є потреба у професійному доборі згідно з нормативно-правовими актами з охорони праці.

Прилади контролю безпечних умов праці. Світлова та звукова сигналізація. Запобіжні написи, сигнальне пофарбування. Знаки безпеки.

Засоби колективного та індивідуального захисту працівників. План ліквідації аварій. План евакуації з приміщень у разі аварії.

ТЕМА 3. ВИБУХОНЕБЕЗПЕКА ВИРОБНИЦТВ І ВИБУХОЗАХИСТ

Стан та динаміка аварійності в світовій індустрії. Аналіз характерних значних промислових аварій, пов'язаних з викидами, вибухами та пожежами хімічних речовин. Загальні закономірності залежності масштабів руйнувань і тяжкості наслідків аварій від кількості, фізико-хімічних властивостей і параметрів палих речовин, що використовуються у технологічній системі.

Основні Положення Закону України "Про об'єкти підвищеної небезпеки". Порядок ідентифікації та обліку об'єктів підвищеної небезпеки.

Основні Положення Конвенції 174 від 2 червня 1993 року (ратифікація від 1.02.2011р. Міжнародної організації праці "Про запобігання значним промисловим аваріям".

Теоретичні основи механізму горіння та вибуху. Ламінарне, дефлаграційне горіння і детонація в різних агрегатних станах: парогазових, дисперсних середовищ, сконденсованих вибухових речовин.

Особливості горіння та вибуху в апаратурі, виробничому приміщенні, неорганізованих газових викидів в незамкнутому просторі. Механізм горіння аерозолів.

Параметри і властивості, що характеризують вибухонебезпеку середовища; фактори, що характеризують небезпеку вибуху, ДСТУ 8829:2019 Пожежовибухонебезпечність

речовин і матеріалів. Номенклатура показників і методи їхнього визначення. Класифікація; ДСТУ Б В.1.1-36:2016 Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою

Кількісні показники вибухів, що характеризують масштаби руйнування, тяжкість наслідків. Тротиловий еквівалент; частка участі вибухопожежонебезпечних продуктів у вибуху, приведена маса; енергетичний потенціал вибухонебезпеки, баланс розподілу енергії вибуху. Основні характеристики вибухонебезпеки хіміко-технологічних процесів; показники рівня руйнування промислових аварій. Установлені визначення: хіміко-технологічна система, технологічний блок, середовище, об'єкт. Значення параметрів: регламентовані, критичні, гранично допустимі; потенційно вибухонебезпечний технологічний об'єкт. Кількісні характеристики гідродинамічних, тепломасообмінних процесів та їх вплив на рівень вибухонебезпеки. Кількісні показники, що складають енергетичний потенціал вибухонебезпеки. Можливі показники вибухів.

Методи стабілізації процесів та оцінка надійності систем. Фізико-хімічні характеристики речовин, що використовуються в технологічній системі, та їх вплив на вибухонебезпеку; оцінка рівня небезпечності процесу; обґрунтованість та надійність способів і засобів контролю допустимої кількості небезпечних речовин; засоби запобігання критичним значенням параметрів.

Оцінка експлуатаційної надійності та безпеки обладнання, трубопроводів, обґрунтування їх вибору. Поняття про строки служби (ресурсу) і безвідмовної роботи обладнання; обґрунтування вибору ущільнень, методів і засобів запобігання перевищенням тиску, ефективних систем аварійного скидання вибухонебезпечних продуктів закритого типу.

Вибір засобів контролю, управління і протиаварійного захисту (ПАЗ). Обґрунтування вибору енергозабезпечення (енергостійкості) систем контролю, управління і ПАЗ з урахуванням характеру технологічного процесу і енергетичного потенціалу об'єкта.

Локалізація та ліквідація аварій, захист персоналу від уражень, будинків і споруд від руйнування. Поблочні моделі виникнення і розвитку аварій; технічні засоби і послідовність аварійного відключення технологічних блоків. Методи і послідовність локалізації та ліквідації аварій при різних схемах їх розвитку.

Методи оцінки інтенсивності впливу ударної хвилі на об'єкти при можливому вибуху. Основні принципи розрахунку зон за рівнями безпеки та їх класифікація.

Обґрунтованість розміщення вибухонебезпечних технологічних об'єктів на території підприємства. Стійкість будинків і споруд до дії ударної хвилі. Технічні та організаційні заходи щодо захисту персоналу від дії ударної хвилі та вторинних факторів вибуху.

Основні напрямки в удосконаленні технологічних процесів, розробці сучасного обладнання, засобів контролю, управління і протиаварійного захисту, швидкодійної та регульовальної апаратури. Підвищення якості сировини, матеріалів та обладнання.

Раціональне планування території підприємства. Вибір та використання ефективних і надійних, переважно на базі комп'ютерних систем, засобів контролю, регулювання та протиаварійного захисту.

Запобігання аварійній розгерметизації технологічних систем, займанню аварійних викидів. Вимоги щодо професійного добору та навчання персоналу для виробництв підвищеної вибухонебезпеки.

ТЕМА 4. ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА

Основні нормативні документи, що регламентують роботу із забезпечення пожежної безпеки об'єктів: Кодекс цивільного захисту України, стандарти, будівельні норми та правила, Правила пожежної безпеки та інше. Обов'язки керівника підприємства та інших посадових осіб щодо забезпечення пожежної безпеки об'єкта та окремих дільниць виробництва.

Порядок організації і робота добровільної пожежної охорони. Порядок функціонування добровільної пожежної охорони. Обов'язки членів добровільної пожежної охорони щодо запобігання пожежам та їх гасіння. Пільги та заохочення, встановлені для них.

Порядок створення та роботи пожежно-технічної комісії. Типове Положення про пожежно-технічні комісії.

Кримінальна, адміністративна, матеріальна та дисциплінарна відповідальність громадян, посадових та юридичних осіб за порушення вимог пожежної безпеки та виникнення пожежі.

Коротка характеристика виробництва та пожежна небезпека технологічного процесу, сировини, готової продукції, агрегатів, установок тощо.

Основні причини пожеж: порушення технологічних регламентів і несправність виробничого обладнання, іскри електрогазозварювальних робіт і необережне поводження з вогнем, іскри котельних та інших установок, порушення правил користування інструментами і електронагрівальними приладами. Заходи пожежної безпеки, яких необхідно дотримуватись перед початком роботи, під час роботи та по її закінченні з метою запобігання пожежам.

Утримання території підприємства, протипожежні розриви, джерела протипожежного водопостачання, протипожежний режим на об'єкті.

Основні вимоги пожежної безпеки в будівлях і приміщеннях, при експлуатації електрообладнання, опалювальних приладів, систем вентиляції, при проведенні електрогазозварювальних, паяльних та інших вогневих робіт, при фарбуванні, знежирюванні та митті виробів і обладнання.

Вимоги пожежної безпеки в лабораторіях, архівах, складських приміщеннях, гаражах, на складах зберігання хімічних речовин, паливно-мастильних матеріалів, при роботі з пожежовибухонебезпечними матеріалами, у приміщеннях з масовим перебуванням людей (клубах, поліклініках, їдальнях тощо).

Основні вимоги до утримання шляхів евакуації, автоматичних систем пожежогасіння і автоматичної пожежної сигналізації.

Призначення та місцезнаходження на об'єкті засобів пожежогасіння, протипожежного обладнання та інвентарю (вогнегасники, внутрішні пожежні крани, бочки з водою, ящики з піском, стаціонарні установки пожежогасіння). Загальні уявлення про спринклерне і дренчерне обладнання, автоматичну пожежну сигналізацію, вуглекислотні, порошкові, газові та інші установки пожежогасіння.

Порядок утримання на об'єкті засобів пожежогасіння влітку та взимку.

Правила використання вогнегасних засобів, протипожежного інвентарю і обладнання для пожежогасіння.

Засоби зв'язку і сповіщення про пожежу, що наявні на об'єкті, у цеху, місця розташування телефонів, пристроїв для подачі звукових сигналів пожежної тривоги. Правила використання цих засобів у разі виникнення пожежі.

Дії працівників при виявленні в цеху чи на території об'єкта задимлення, загорання або пожежі. Порядок повідомлення про пожежу в пожежну охорону, газорятувальну та інші аварійні служби, організація зустрічі пожежних частин, команд чи добровільних пожежних дружин. Виключення при необхідності технологічного обладнання, комунікацій, електроустановок та вентиляції. Гасіння пожежі наявними на об'єкті засобами пожежогасіння, порядок включення стаціонарних установок, евакуації людей і матеріальних цінностей.

Дії працівників після прибуття пожежних підрозділів (надання допомоги в прокладанні рукавних ліній, участь в евакуації матеріальних цінностей та виконання інших робіт за розпорядженнями керівника гасіння пожежі).

Розслідування та облік пожеж, розробка заходів щодо запобігання пожежам та загибелі людей на них.

Примітка. Навчання за темою 4 проводиться фахівцями, що мають спеціальну (пожежно-технічну) освіту та стаж роботи за фахом не менше 5 років.

ТЕМА 5. ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКА

Статистичні відомості про стан виробничого електротравматизму. Основні причини та шляхи зниження його рівня.

Електричний струм, одиниці вимірювання струму, напруги, потужності, опору, частоти. Постійний та змінний струм, їх шкідлива дія на організм людини. Небезпечні величини електроструму, напруги. Залежність дії електроструму на людину від тривалості дії, умов середовища, метеорологічних факторів, фізичного стану людини. Поняття напруги кроку та дотику. Статична і наведена напруга. Дія електромагнітних полів, засоби захисту від них.

Будова промислових електроустановок та їх елементи: електричні станції, підстанції, розподільчі пристрої, перетворювачі електроенергії; повітряні та кабельні лінії електропередач понад 1000 В; розподільчі електромережі напругою до 1000 В.

Розподіл електроустановок за класами напруги: 0,4 кВ; 6-10 кВ; 35 кВ; 110-1150 кВ. Особливості будови та сфера застосування.

Охоронні зони електромереж до та понад 1000 В. Допустимі (безпечні) відстані до струмопровідних частин діючого обладнання, що перебувають під напругою. Класифікація виробничих приміщень щодо безпеки ураження працівників електричним струмом.

Коллективні та індивідуальні засоби захисту в електроустановках. Порядок їх використання, зберігання та обліку. Періодичність та види випробувань. Плакати та знаки безпеки, що використовуються в електроустановках.

Заземлення та занулення електроустановок, їх захисна дія; допустимі величини опору, від чого вони залежать.

Заходи безпеки при роботі з електрифікованим інструментом, зварювальними та понижувальними трансформаторами, переносними світильниками тощо.

Вимоги безпечного застосування машин і механізмів у діючих електроустановках. Особливості виробництва з наявністю електротехнологій.

Порядок виконання робіт у діючих електроустановках: організаційні та технічні заходи, наряд-допуск, інструктаж, групи електробезпеки.

Вимоги до персоналу, який виконує роботи в діючих електроустановках.

Особа, відповідальна за стан електрогосподарства, її статус, кваліфікація, група електробезпеки, обов'язки та відповідальність.

ТЕМА 6. ГІГІЄНА ПРАЦІ. МЕДИЧНІ ОГЛЯДИ. ПРОФІЛАКТИКА ПРОФЕСІЙНИХ ОТРУСЬ І ЗАХВОРЮВАНЬ

Поняття гігієни праці та медицини праці. Основні Положення законодавчих актів, що стосуються створення безпечних умов праці та збереження здоров'я працюючих. Опрацювання, прийняття та скасування нормативно-правових актів - санітарних норм, правил, гігієнічних нормативів, регламентів тощо.

Шкідливі фактори виробничого середовища і трудового процесу, їх гігієнічна оцінка. Критерії і показники умов праці (Гігієнічна класифікація праці). Компетенція Південно-Східного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці, щодо контролю за якістю проведення атестації робочих місць за умовами праці, організація та здійснення контролю за параметрами факторів виробничого середовища та трудового процесу.

Заходи щодо поліпшення умов праці та виробничого середовища. Особливості гігієни праці в провідних галузях господарства. Особливості гігієни праці під час використання праці жінок та неповнолітніх. Санітарно-побутове забезпечення працівників.

Медичні огляди осіб, які працюють у важких та шкідливих умовах праці. Професійні захворювання (порядок розслідування, реєстрації та обліку профзахворювань, аналіз профзахворюваності, визначення придатності працівника до роботи). Основні принципи профілактики виникнення профзахворювань.

Примітка. Навчання за темою 6 проводиться лікарем з гігієни праці.

ТЕМА 7. НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПОТЕРПІЛИМ У РАЗІ НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ

Стислі основи анатомії та фізіології людини.

Поняття домедичної допомоги. Основні принципи надання домедичної допомоги і правильність, доцільність дій, швидкість, рішучість, спокій. Домедична допомога при кровотечі. Класифікація кровотечі. Основні види кровотечі, їх ознаки. Домедична допомога при капілярній кровотечі. Домедична допомога при артеріальній та венозній кровотечі. Засоби зупинки кровотечі. Зупинка кровотечі притискуванням пошкодженої судини до підлеглої кістки, максимальним згинанням кінцівки. Зупинка кровотечі за допомогою джгута чи джгута-закрутки.

Способи реанімації, підготовлення потерпілого до реанімації. Штучне дихання способом "з рота в рот" чи "з рота в ніс".

Непрямий (закритий) масаж серця. Домедична допомога при потопленні.

Види електротравм. Безпечні методи звільнення потерпілого від дії електричного струму. Термічна, електрична та біологічна дія електричного струму на організм людини. Правила надання домедичної допомоги потерпілим від ураження електричним струмом.

Домедична допомога при ударах. Струс головного мозку. Удари в області хребта. Синдром здавлювання. Домедична допомога при вивихах і розтягненні зв'язок.

Домедична допомога при отруєнні газами. Симптоми отруєнь. Вплив різних газів на організм людини і його наслідки.

Домедична допомога при пораненнях. Визначення та класифікація ран. Види перев'язувального матеріалу. Типи пов'язок. Правила накладання пов'язок.

Домедична допомога при переломах. Класифікація переломів. Правила накладання шин.

Домедична допомога при ушкодженні хребта та кісток тазу.

Опіки, їх класифікація. Домедична допомога при хімічних та термічних опіках, при опіку очей. Домедична допомога при тепловому та сонячному ударах.

Запобіжні заходи щодо інфікування СНІДом під час надання домедичної допомоги потерпілим при нещасних випадках.

Примітка. Навчання за темою 7 проводиться фахівцями з медичною освітою.

ТЕМА 8. ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА ТА ПЕРША ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА НА РОБОЧОМУ МІСЦІ

Поняття ментального здоров'я на роботі. Визначення психологічно безпечного робочого середовища. Ознаки психоемоційних порушень, виявлення та способи попередження психологічних і поведінкових наслідків.

Визначення ролі психологічної безпеки та культури безпеки в житті працівників та досягненні результатів організації.

Способи та інструменти психологічної самопомоги та саморегуляції.

Прояви дискримінації, недотримання рівності та інклюзивності в робочих відносинах як чинник психосоціальних ризиків.

Заходи попередження та протидії різним формам дискримінації.

Теоретичні основи стресу. Методи самовизначення/визначення стресу. Поняття стресостійкості. Розвиток резильєнтності як складової ментального здоров'я.

Визначення психосоціальних факторів, пов'язаних з конкретною роботою чи галуззю. Вплив психосоціальних факторів на виникнення стресу на робочому місці. Вплив стресу на працездатність та безпеку праці, виникнення нещасних випадків та погіршення стану ментального здоров'я працівників.

Оцінка психосоціальних ризиків для ментального здоров'я, у тому числі потенційних. Практичні методи усунення психосоціальних факторів та/або зниження рівня психосоціальних ризиків. Керування психосоціальними ризиками на робочому місці.

Загальний огляд системи управління ментальним здоров'ям на роботі. Основи надання першої психологічної допомоги на робочому місці. Психосоціальна підтримка на робочому місці, її цілі та елементи. Дії роботодавця для збереження ментального здоров'я працівника.

Ненасильницькі комунікації як складова психологічно безпечного робочого простору.

ТЕМА 9. УПРАВЛІННЯ РОБОТАМИ З ПРОФІЛАКТИКИ ТА ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ АВАРІЙ

Великі виробничі аварії, їх типи, причини та наслідки. Вплив техногенних чинників на екологічну безпеку та безпеку життя і здоров'я людей. Приклади великих техногенних аварій і катастроф та їх наслідки. Законодавчі та інші нормативні акти світової спільноти та України щодо забезпечення контролю, управління та захисту від основних видів виробничих небезпечних чинників. Класифікація виробничих небезпечних чинників в залежності від властивостей технологічних процесів та небезпечних речовин (різновиди вибухів, пожеж; вибухи киплячих рідин, що викидають пар, викиди токсичних речовин; порушення цілісності інженерних споруд, будівель тощо).

Закон України "Про об'єкти підвищеної небезпеки". Ідентифікація об'єктів підвищеної небезпеки (далі - ОПН). Повноваження суб'єкта господарювання, який має ОПН, щодо організації робіт з ідентифікації ОПН. Роль адміністрації та керівників підрозділів підприємства у виявленні небезпечного промислового устаткування, проведенні оцінки небезпечних промислових факторів, розробці планів ліквідації аварій та аварійно-рятувальних заходів, розробці заходів щодо підвищення рівня безпеки виробництва, організації навчання та протиаварійних тренувань персоналу. Формування звітів про стан безпеки праці, проведену протиаварійну роботу та про аварії, що сталися.

Декларування безпеки ОПН - оцінка рівня безпеки об'єктів, установлення імовірності можливих аварій, установлення прийняттого ризику та розробка заходів щодо його зниження. Мета і методика виявлення небезпечних чинників виробничих аварій. Визначення пріоритетів. Прогнозування аварій на виробництві. Методики оцінки можливостей виникнення аварій під час здійснення окремих технологічних процесів. Повноваження місцевих органів виконавчої влади щодо регулювання життєдіяльності ОПН. Роль місцевих органів виконавчої влади при вирішенні питань розміщення небезпечних промислових установок, у наданні допомоги підприємствам, проведенні інспекцій, ліквідації наслідків аварій, забезпеченні безпеки населення. Функціональна структура управління роботами з профілактики та ліквідації наслідків аварій. Взаємодія органів місцевої влади та керівників аварійно небезпечних виробництв щодо запобігання аваріям та ліквідації їх наслідків. Складання переліку промислових установок - джерел загрози великих виробничих аварій. Узгодження місць розташування виробництв. Проведення інспекцій.

Планування заходів у разі надзвичайних ситуацій на виробництві. Організація аварійних служб та формування планів їх роботи. Управління здійсненням заходів у разі виникнення надзвичайних ситуацій. Порядок дії систем аварійної сигналізації та зв'язку, призначення персоналу та визначення його обов'язків.

Вибір засобів контролю, управління і протиаварійного захисту (ПАЗ). Обґрунтування вибору енергозабезпечення (енергостійкості) системи контролю, управління і ПАЗ з урахуванням характеру технологічного процесу та енергетичного потенціалу об'єкта. Створення та організація роботи групи експертів на підприємстві. Складання та затвердження контрольних списків виробничих небезпечних чинників. Надання інформації громадськості.

ТЕМА 10. БЕЗПЕКА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ

Організація роботи з ОП в університеті та його підрозділах. Посадові інструкції, встановлення прав та обов'язків працівників з питань ОП. Навчання з питань ОП та порядок перевірки знань відповідних категорій працівників. Терміни проведення навчання співробітників та працівників зайнятих на шкідливих роботах та роботах з підвищеною небезпекою.

Склад комісій з перевірки знань з питань охорони праці

№	Назва і склад комісій	Перелік підрозділів, посадові особи яких підлягають перевірці знань з питань охорони праці
1.	<p align="center"><u>Комісія університету</u></p> <p><u>Голова комісії</u> – перший проректор. <u>Заступник голови</u> комісії – директор ЦРПО <u>Члени комісії:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - начальник відділу з питань ЦЗ та ОП - завідувачі (викладачі) кафедр Екологічна та цивільна безпека ННІ ДІТ, Екології, теплотехніки та охорони праці ННІ ДМЕТІ, Біотехнології та безпеки життєдіяльності ННІ УДХТУ, Охорони праці, цивільної та техногенної безпеки в ННІ ПДАБА, Водних видів спорту, Фізіології та спортивної медицини ННІ ПДАФКІС та інших кафедр, викладачі яких викладають предмет з охорони праці - голова комісії профкому з питань охорони праці - представник Південно-Східного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці (за згодою) 	

Посадові особи, що проходять навчання в Навчально-науковому центрі розвитку професійної освіти (ЦРПО)

2.	<p><u>Комісія підрозділів безпосередньо підпорядкованих першому проректору (та відділів безпосередньо підпорядкованих ректору)</u></p> <p><u>Голова комісії</u> – перший проректор <u>Члени комісії:</u> керівник підрозділу спеціаліст з охорони праці відділу з питань ЦЗ та ОП представник профкому</p>	Рада якості освітньої діяльності ННЦ «Лідер» ННЦ заочної та дуальної освіти ННЦРПО Регіональний центр вищої освіти осіб з інвалідністю Центр веб-менеджменту університету Загальний відділ Архів, Бухгалтерія Відділ кадрів Юридичний відділ Відділ з питань цивільного захисту та охорони праці Військово-мобілізаційний відділ Уповноважений відділ з питань запобігання та виявлення корупції Режимно-секретний відділ Відділ оперативного управління і розвитку
3.	<u>Комісія підрозділів безпосередньо підпорядкованих проректору з наукової роботи</u>	ННЦ з підготовки кадрів вищої кваліфікації

	<p><u>Голова комісії – проректор з наукової роботи</u> <u>Члени комісії:</u> керівник підрозділу спеціаліст з охорони праці відділу з питань ЦЗ та ОП представник профкому</p>	<p>Наукове товариство здобувачів освіти і молодих вчених Спеціалізовані вчені ради Науково-дослідна частина Науково-дослідні інститути, лабораторії, центри Науково-дослідні групи при кафедрах Відділ науково дослідної роботи студентів Наукова бібліотека Відділ інтелектуальної власності Відділ науково-технічної інформації</p>
4.	<p><u>Комісія підрозділів безпосередньо підпорядкованих проректору з науково-педагогічної роботи</u> <u>Голова комісії – проректор з науково-педагогічної роботи</u> <u>Члени комісії:</u> керівник підрозділу спеціаліст з охорони праці відділу з питань ЦЗ та ОП представник профкому</p>	<p>ННЦ забезпечення якості освіти Навчальний відділ Відділ контролю якості та методичної роботи Відділ кар'єри, працевлаштування та співпраці з стейкхолдерами Відділ ліцензування та акредитації</p>
5.	<p><u>Комісія підрозділів безпосередньо підпорядкованих проректору з науково-педагогічної роботи, рекламно-інформаційної діяльності та комунікацій</u> <u>Голова комісії - проректор з науково-педагогічної роботи, рекламно-інформаційної діяльності та комунікацій</u> <u>Члени комісії:</u> керівник підрозділу спеціаліст з охорони праці відділу з питань ЦЗ та ОП представник профкому</p>	<p>Відділ маркетингу та профорієнтаційної роботи Відділ рекламно-виставкової та інформаційної діяльності Центр культури, мистецтва та медіазв'язків з громадкістю Відділ з виховної роботи студентів ВСП науково-технічний ліцей цифрових технологій і дизайну Музеї Психологічна служба</p>
6.	<p><u>Комісія підрозділів безпосередньо підпорядкованих проректору з міжнародних зв'язків та інноваційного розвитку</u> <u>Голова комісії – проректор з міжнародних зв'язків та інноваційного розвитку</u> <u>Члени комісії:</u> керівник підрозділу спеціаліст з охорони праці відділу з питань ЦЗ та ОП представник профкому</p>	<p>Відділ міжнародних зв'язків Відділ експертизи та комерціалізації інтелектуальної власності ННЦ міжнародних наукових і навчальних проектів і програм Центр підготовки на навчання іноземних студентів</p>
7.	<p><u>Комісія Навчально-наукового інституту</u> <u>Голова комісії – директор ННІ</u> <u>Члени комісії:</u> керівник підрозділу спеціаліст з охорони праці відділу з питань ЦЗ та ОП представник профкому</p>	<p>Факультети, кафедри та лабораторії</p>
8.	<p><u>Комісія відокремленого структурного підрозділу</u> <u>Голова комісії – директор (керівник) відокремленого структурного підрозділу</u></p>	<p>ВСП ДФКП УДУНТ ВСП НмФК УДУНТ ВСП ВФК УДУНТ ВСП НіФК УДУНТ</p>

	<p><u>Заступник голови</u> зав. відділення, відповідного за викладання охорони праці</p> <p><u>Члени комісії:</u> - керівник підрозділу спеціаліст з охорони праці ВСП представник профкому</p>	<p>Фаховий коледж УДУНТ ВСП МФКТІ УДУНТ</p>
9.	<p><u>Комісія факультету</u></p> <p><u>Голова комісії</u> - декан факультету</p> <p><u>Члени комісії:</u> завідувач відповідної кафедри або підрозділу спеціаліст з охорони праці відділу з питань ЦЗ та ОП представник профкому</p>	<p>Кафедри та лабораторії факультету</p>
10.	<p><u>Комісія адміністративно-господарчої частини</u></p> <p><u>Голова комісії</u> – проректор з АГД</p> <p><u>Члени комісії:</u> керівник підрозділу спеціаліст з охорони праці відділу з питань ЦЗ та ОП представник профкому</p>	<p>1. Сектор головного інженера (відділи головного інженера, головного енергетика, головного механіка, матеріально-технічного забезпечення та тендерних закупівель, господарсько-комунальний, експлуатаційно-технічний, теплоенергетичний відділ, ремонтно-будівельна служба, навчально-практичний центр (виробництво)</p> <p>2. Сектор соціального напрямку, спорту та безпеки (відділ забезпечення соціального напрямку і спорту, студмістечко, відділ розвитку спорту, спортивні комплекси, спортивно-оздоровчі табори, басейни, водні станції, готелі, їдальні)</p> <p>3. Служба охорони</p> <p>4. Автослужба</p>
11.	<p><u>Комісія для працівників, які проходять спеціальне навчання</u></p> <p><u>Голова комісії</u> – проректор з АГД університету</p> <p>Заступник голови комісії – головний інженер</p> <p><u>Члени комісії:</u> керівник підрозділу спеціаліст з охорони праці відділу з питань ЦЗ та ОП представник профкому представник Південно-Східного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці (під час первинної перевірки знань з ОП за згодою)</p>	<p>Структурні підрозділи, підпорядковані головному інженеру (працівники, зайняті на роботах з підвищеною небезпекою)</p>

Навчання підлягають:

1) працівники кафедр та факультетів (викладачі, ст. лаборанти, лаборанти кафедр), наукові співробітники, інженери, техніки, лаборанти та інші спеціалісти науково-дослідного напрямку, працівники відділів, працівники інших підрозділів, робота яких не пов'язана з виконанням робіт з підвищеною небезпекою

2) працівники структурних підрозділів, підпорядкованих головному інженеру, що зайняті на роботах з підвищеною небезпекою згідно додатку № 9 Положення.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІНСТРУКТАЖУ З ОХОРОНИ ПРАЦІ
ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ

1. Загальні відомості про університет, характерні особливості роботи в структурних підрозділах.
2. Загальні правила поведінки працівників на території університету, навчальних аудиторіях, виробничих та допоміжних приміщеннях. Розташування основних будівель, безпечний рух на території університету.
3. Основні Положення Закону України "Про охорону праці", Кодексу законів про працю та нормативних актів про охорону праці, вирішення спірних питань між роботодавцем і працівником.
4. Трудовий договір, робочий час та час відпочинку. Охорона праці жінок та осіб, молодших за 18 років. Колективний договір (угода), пільги та відшкодування за важкі та шкідливі умови праці, порядок їх надання.
Правила внутрішнього трудового розпорядку університету, відповідальність за порушення цих правил.
5. Система управління охороною праці, державний нагляд та громадський контроль за охороною праці на підприємстві:
 - обов'язки роботодавця з охорони праці;
 - обов'язки працівника щодо виконання вимог нормативних актів про охорону праці;
 - права працівника з охорони праці при укладанні трудової угоди та під час роботи на підприємстві;
 - відповідальність працівника за порушення вимог з охорони праці;
 - попередні та періодичні медичні огляди;
 - соціальне страхування від нещасних випадків та профзахворювань; навчання з питань охорони праці.
6. Основні небезпечні та шкідливі виробничі фактори, характерні для відповідного підрозділу, особливості їх дії на працівників. Методи та засоби запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням, засоби індивідуального та колективного захисту. Порядок і норми видачі засобів індивідуального захисту.
7. Пожежна безпека. Способи та засоби запобігання пожежам, вибухам, аваріям. Дії персоналу при їх виникненні.
8. Основні правила електробезпеки.
9. Основні вимоги виробничої санітарії та особистої гігієни.
10. Обставини та причини окремих характерних нещасних випадків та аварій, які сталися в університеті та інших аналогічних навчальних закладах через порушення вимог безпеки.
11. Порядок розслідування та оформлення документації щодо нещасних випадків та професійних захворювань.
12. Перша домедична допомога потерпілим. Дії працівників у разі нещасного випадку та аварії на території університету.
13. Тривалість вступного інструктажу.

Додаток 7
до Положення
(до п. 6.3)

ЖУРНАЛ

реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці для працівників для працівників

Розпочато "___" _____ 20__ р.

Закінчено "___" _____ 20__ р.

Формат А4 (210 x 297)

№ з/п	Дата проведення інструктажу	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яку інструктують	Професія, посада особи, яку інструктують, її вік	Назва структурного підрозділу	Прізвище, ініціали, посада особи, яка інструктує	Підписи	
						особи, яку інструктують	особи, яка інструктує
1	2	3	4	5	6	7	8

Додаток 8
до Положення
(до п. 6.3)

ЖУРНАЛ

реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці

Розпочато "___" _____ 20__ р.

Закінчено "___" _____ 20__ р.

Формат А4 (210 x 297)

№ з/п	Дата проведення інструктажу	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яку інструктують	Професія, посада особи, яку інструктують, її вік	Назва виробничого підрозділу (група, клас, гурток), до якого приймається особа, що інструктується	Прізвище, ініціали, посада особи, яка інструктує	Підписи	
						особи, яку інструктують	особи, яка інструктує
1	2	3	4	5	6	7	8

Додаток 9
до Положення

Перелік посад працівників університету,
які звільняються від проходження повторного інструктажу з охорони праці

- проректори;
- директори ННІ;
- декани факультетів;
- завідувачі кафедр;
- керівник відділу соціального напрямку та спорту;

- керівники структурних підрозділів, робота яких не входить до "Переліку робіт з підвищеною небезпекою";
- керівники науково-дослідних підрозділів;
- спеціалісти відділу охорони праці

Посадові особи, перелічені в цьому переліку, організовують, або проводять інструктажі з охорони праці та пожежної безпеки з працівниками в підпорядкованих структурних підрозділах у встановлені терміни.

Затверджено
наказом
Держнаглядохоронпраці
України
від 26.01.05 р. № 15
(зі змінами)

ПЕРЕЛІК РОБІТ З ПІДВИЩЕНОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ

1. Електрозварювальні, газополум'яні, наплавочні та паяльні роботи. Контроль за зварювальними з'єднаннями. Уточнить по ДПТ
2. Роботи в охоронних зонах ліній електропередач.
3. Роботи на кабельних лініях і діючих електроустановках.
4. Роботи в зонах дії струму високої частоти, іонізуючого випромінювання, електростатичного та електромагнітного полів, а також роботи із застосуванням лазерів, дозиметрів.
5. Роботи на повітряних лініях зв'язку, які перетинають лінії електропередач, контактні проводи.
6. Електропрогрів бетону та електророзморожування ґрунтів.
7. Обслуговування, ремонт та наладка обладнання для плазменно-дугової зварки, різання, напилювання, нанесення покриттів та іншого електрозварювального устаткування.
8. Роботи в термічних цехах та дільницях на електротермічних установках підвищеної та високої частоти.
9. Виготовлення, випробування, транспортування, зберігання та використання промислових вибухових матеріалів та їх знешкодження.
10. Роботи з надзвичайно займистими, легкозаймистими, займистими та вибухонебезпечними речовинами.
11. Роботи, пов'язані з технічним обслуговуванням вибухонебезпечних виробництв, цехів, дільниць, об'єктів, засобів пожежної сигналізації та систем автоматичного пожежегасіння. Пожежно-технічне обстеження будинків та висотних споруд. Виїзд особового складу підрозділів пожежної охорони по тривозі.
12. Транспортування балонів, контейнерів, ємностей із стисненими, зрідженими, отруйними, вибухонебезпечними та інертними газами, їх заповнення та ремонт.
13. Обслуговування агрегатів і котлів, працюючих на газі та рідкому паливі.
14. Роботи з профілактики та технічного обслуговування газового господарства.
15. Виконання газонебезпечних робіт.
16. Роботи по технічному обслуговуванню й експлуатації компресорних та газо регуляторних станцій, лінійних частин магістральних газопроводів.
17. Монтаж та експлуатація засобів електрохімічного захисту підземних газопроводів від корозії.
18. Роботи, пов'язані з будівництвом, обслуговуванням і ремонтом газопроводів, газорозподільних пунктів, які використовують природні, нафтові, штучні, змішані та зріджені вуглеводневі гази.
19. Роботи по монтажу та зварюванню підземних газопроводів, газифікації об'єктів, а також по нанесенню протикорозійного ізоляційного покриття.
20. Підключення до діючого газопроводу ново змонтованих газопроводів.
21. Обслуговування та ремонт газоперекачувальних агрегатів.
22. Освоєння й глушіння газових та нафтових свердловин.
23. Промислово-геофізичні дослідження свердловин.

24. Ліквідація відкритих газових та нафтових фонтанів.
25. Роботи по видобутку та переробці нафти, газу і конденсату в нафтогазопереробній та хімічній промисловості.
26. Роботи по ліквідації нафтогазоводопроявлень в процесі буріння свердловин.
27. Роботи, пов'язані з обслуговуванням, експлуатацією та ремонтом компресорних та холодильних установок, працюючих на вибухонебезпечних та токсичних газах.
28. Роботи, пов'язані з підготовкою залізничних цистерн, контейнерів, балонів та інших ємностей до зливу-наливу вибухонебезпечних, токсичних та займистих рідин.
29. Роботи, пов'язані з монтажем, експлуатацією та ремонтом магістральних нафтопроводів, нафтопродуктопроводів, аміакопроводів і технологічних трубопроводів.
30. Роботи в охоронних зонах діючих магістральних газопроводів та комунікацій газових промислів.
31. Роботи по виробництву, зберіганню, використанню та транспортуванню речовин, які відносяться до I та II класу небезпеки.
32. Злив, очистка, нейтралізація резервуарів, тари та інших ємностей з-під нафтопродуктів, кислот, лугів та інших шкідливих речовин, в тому числі радіоактивних.
33. Роботи по монтажу та ремонту обладнання в насосних компресорних станціях на нафтогазовидобувних та нафтогазопереробних підприємствах.
34. Монтаж, ремонт, реконструкція, налашки, експлуатація, введення в експлуатацію та виведення з експлуатації, здійснення інспекційного контролю обладнання, що містить радіонуклідні джерела.
35. Експлуатація циклотронів, бетатронів, лінійних прискорювачів та інших прискорювальних установок.
36. Роботи з отруйними, шкідливими, токсичними та радіоактивними речовинами.
37. Роботи по дезактивації, дезинсекції, дератизації та дезінфекції приміщень.
38. Роботи з використанням інертних газів.
39. Роботи, пов'язані з виробництвом скла та скловиробів.
40. Виготовлення та застосування скловати, шлаковати, азбесту, мастик на бітумній основі, перхлорвінілових і бакелітових матеріалів.
41. Нанесення лако-фарбувальних покриттів, ґрунтовок та шпаклівок на основі нітрофарб, полімерних композицій (поліхлорвінілових, епоксидних тощо).
42. Обробка деревини та інших речовин антисептичними та вогнезахисними сумішами і речовинами.
43. Виготовлення виробів та деталей із пластмас, гуми на пресах, вулканізаторах, виливних та черв'ячних машинах, таблетмашинах, каландрах та вальцях.
44. Підготовка до знешкодження і обезжирювання установок і деталей чотирьох хлористим вуглецем.
45. Вулканізаційні роботи.
46. Обслуговування і ремонт акумуляторних батарей.
47. Роботи, пов'язані з виробництвом, зберіганням, транспортуванням та застосуванням агрохімікатів, пестицидів, гербіцидів.
48. Гасіння вапна.
49. Обслуговування генераторних ацетиленових установок.
50. Гальванічні роботи, чистка вентиляційних каналів та повітропроводів.
51. Роботи по виробництву феросплавів, агломерату, чавуну, сталі, прокату, труб, вогнетривів, коксу та хімічних продуктів коксування, ртуті, нікелю, цинку, свинцю, олова, кадмію, індію, алюмінію, магнію, титану, кристалічного кремнію, сірки, сірчаної, соляної, азотної та ортофосфорної кислот, ціаністких солей та розчинів, порошків, лігатур та інших сполук рідкоземельних металів, наплавочних порошків і прутків, твердих сплавів і тугоплавкого дроту, напівпровідників, пиловугільного палива. Обслуговування устаткування по їх виробництву.
52. Плавильні, залив очні роботи і роботи по термообробці лиття.

53. Роботи з окислюючими речовинами.
54. Комплекс робіт щодо виробництва, переробки, розподілу, зберігання і застосування продуктів розділення повітря, водню, хлору, аміаку, природного та супровідних металургійному та хімічному виробництву газів.
55. Обслуговування станів гарячої холодної прокатки, турбоформовочних станів та пічного зварювання труб.
56. Роботи, пов'язані з відпалюванням сталі, сплавів і відливок.
57. Гранулювання доменного шлаку.
58. Роботи, пов'язані з вибиванням відливок, титанової губки із застосуванням відбійних молотків.
59. Робота із піскоструминними апаратами.
60. Нанесення бетону, ізоляційних і обмуровочних матеріалів методом забризкування і напилення.
61. Управління, завантаження та обслуговування дробарних, сортувальних, фасувально-пакувальних, просівальних, змішувальних формувальних, затиральних, фільтрувальних, намотувальних, варочних, плавильних, сепараторних, очисних, обрізних, бурових, в'язальних, полірувальних механізмів.
62. Обслуговування вальцювальних, штампувальних, вузлов'язальних і навивальних верстатів та автоматів.
63. Випробування та обслуговування парових і водогрійних котлів, економайзерів, паропроводів, трубопроводів гарячої води, пароперегрівників, теплообмінників, тепломеханічного устаткування, посуду, що працюють під тиском.
64. Підземні роботи на шахтах та рудниках.
65. Підземна геологорозвідка.
66. Сейсморозвідка.
67. Геолого-маркшейдерські роботи.
68. Аварійно-рятувальні роботи, гасіння пожеж, боротьба з повінню.
69. Дегазаційні роботи.
70. Технічне обслуговування, експлуатація та ремонт підйомних установок, стволів, компресорних станцій.
71. Утворення і експлуатація відвалів гірничих порід.
72. Обслуговування лампових, лампової апаратури аерогазового контролю і сейсмопрогнозу.
73. Проведення розкривних робіт, виїмка і навантаження корисних копалин при відкритих гірничих роботах.
74. Виколювання, звалення, розпилювання і обробка блоків природного каменю, переміщення і навантаження їх в транспортні засоби.
75. Обкладання та скріплення укосів, бортів, уступів кар'єрів.
76. Підземні та відкриті гірничі роботи при будівництві, реконструкції і ремонті метрополітенів, підземних споруд спеціального призначення.
77. Роботи на метрополітені в службі руху, рухомого складу, колії, паливних споруд, сигналізації та зв'язку.
78. Розмивання порід з використанням гідромоніторів та інших засобів гідромеханізації.
79. Прокладка, обслуговування та ремонт пульпопроводів.
80. Зведення і нарощування дамб гідротехнічних споруд і гідровідвалів.
81. Експлуатація та ремонт водозбірних споруд.
82. Штучне заморожування ґрунтів та водопониження.
83. Монтаж, демонтаж, експлуатація, ремонт і переміщення насосних і землесосних установок, драг і земснарядів.
84. Утворення і експлуатація перевантажувальних пунктів кар'єрів.
85. Забивання паль.
86. Цементация та хімічне закріплення ґрунтів та фундаментів.

87. Укладка великогабаритних труб у траншеї.
88. Роботи в колодязях, шурфах, траншеях, котлованах, бункерах, камерах і колекторах.
89. Земляні роботи, що виконуються в зоні розташування підземних комунікацій, під водою та на глибині більше 2 метрів.
90. Продавлювання тунельних конструкцій під будинками, спорудами магістралями і водоймищами.
91. Роботи у замкнених просторах (ємностях, боксах, трубопроводах).
92. Водозапірні роботи.
93. Роботи по обслуговуванню барокамер.
94. Роботи верхозапірні та на висоті.
95. Роботи з підйомних і підвісних кошиків і рихтувань на висоті.
96. Монтаж та демонтаж конструкцій і обладнання за допомогою вертольотів.
97. Монтаж та демонтаж будинків, споруд, а також відновлення та зміцнення їх аварійних частин.
98. Обстеження димарів, вентиляційних каналів і дахів при капітальному ремонті будинків та споруд.
99. Роботи по ремонту, фарбуванню, очистці від снігу та пилу дахів будівель при відсутності огорож.
100. Робота на конструкціях мостових, баштових та козлових кранів.
101. Вантажно-розвантажувальні роботи за допомогою машин і механізмів.
102. Транспортування негабаритних та важких вантажів на під'їзних коліях будівельних майданчиків.
103. Монтаж, експлуатація і демонтаж бурових вишок.
104. Монтаж, накладка, технічне обслуговування, експлуатація, ремонт і демонтаж вантажопідіймальних машин і механізмів, ліфтів, конвеєрів, підвісного канатного гідравлічного транспорту, технологічного і верстатного обладнання, електроустановок та ліній електропередач.
105. Монтаж, демонтаж та обслуговування компресорного, холодильного обладнання, пресів-розширювачів, ковальсько-пресового устаткування.
106. Монтаж, демонтаж і накачування шин автотранспортних засобів.
107. Обслуговування і ремонт елементів підвіски автомобілів, гідропідйомників на автомобілях самоскидах та самоскидних причепах, їх зняття і установка.
108. Ремонт паливної апаратури двигунів внутрішнього згорання.
109. Управління тракторами і самохідним технологічним устаткуванням.
110. Малярні роботи у відсіках та резервуарах морських та річкових суден, а також очистка та фарбування суден, а також очистка та фарбування суден у доках та на причалах.
111. Монтаж і демонтаж головних та допоміжних механізмів в машинному відділенні морських та річкових суден.
112. Роботи, що безпосередньо виконуються при обслуговуванні залізничного транспорту, електротранспорту, рухомого складу.
113. Обслуговування механічних та автоматичних ліній.
114. Роботи на копіювальних та розмножувальних машинах.
115. Обслуговування верстатів по обробці деревини, металів.
116. Роботи на цукрових заводах по обслуговуванню центрифуг і транспортерів.
117. Проведення робіт в склаках, призначених для різної сільськогосподарської продукції, в вагонах зерновозах.
118. Роботи по обслуговуванню і ремонту аспіраційних та пневмотранспортних систем на підприємствах по зберіганню і переробці зерна.
119. Роботи по розвантаженню, складанню і зберіганню зернових та олійних культур, висівок, макухи і жротів насипом і в затареному вигляді.
120. Роботи по окисації обезводнених мастил при виробництві олифи і лаків.
121. Роботи по обслуговуванню худоби.

122. Лісосічні роботи, трелювання, транспортування та сплав лісу.
123. Лісогосподарські і лісозаготівельні роботи, які виконуються на територіях, забруднених (5-10 кі/квадр.км) цезієм 134, 137.
124. Роботи по ліквідації лісових пожеж.
125. Спорудження і обслуговування крижаних і поромних переправ, доріг, бродів.
126. Буксирувальні роботи всіх видів на морському та річковому транспорті.
127. Гідрометричні, гідрологічні і гідрохімічні роботи на великих і середніх річках у період повені; рейдові виїзди на безмоторних човнах на озерах і водоймищах; роботи на річках і каналах, пов'язані з використанням човнових переправ, роботи і спостереження з льоду у період нестійкого льодоставу; гідрографічні обстеження водних об'єктів у важко досяжних і необжитих районах.
128. Снігомірні, сніголавинні, гляціологічні і скельові роботи: маршрутні снігозйомки у горах; сніголавинні і гляціологічні роботи у важкодосяжних високогірних районах у період максимальної скельової та лавинної активності.
129. Робота вогневих обслуг з протиградовими виробами, пороховими зарядами і пусковими установками метеоракет, транспортування протиградових виробів метеоракет на вогневі і стартові позиції.
130. Роботи із застосуванням піротехнічного інструменту.
131. Пожежно-технічне обстеження об'єктів з підвищеною пожежною, вибуховою та радіаційною небезпекою.
132. Робота у випробувальних пожежних лабораторіях, на пожежних полігонах, на смугах психологічної підготовки пожежних та в теплодимокамерах.
133. Робота особового складу пожежних підрозділів на колінчатих підіймачах та на автомеханічних драбинах.
134. Виконання робіт на пожежах по знеструмленню електричних мереж, перекриттю заслінок на нафтових проводах, в резервуарних парках автобаз.
135. Гасіння пожеж в трюмах морських та річкових суден.
136. Монтаж, ремонт і профілактичне обслуговування засобів охоронної сигналізації.
137. Скелелазні роботи.

(підприємство, організація, установа)

ЖУРНАЛ
реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці

(підрозділ)

Розпочато " ___ " _____ 20_ р.

Закінчено " ___ " _____ 20_ р.

Формат А4 (210 x 297)

№ з/п	Дата проведення інструктажу	Прізвище, ініціали особи, яку інструктують	Професія, посада особи, яку інструктують	Вид інструктажу (первинний, повторний, позаплановий, цільовий), назва та номер інструкції	Причина проведення позапланового або цільового інструктажу	Прізвище, ініціали особи, яка інструктує та перевіряє знання	Підписи		Стажування (дублювання) на робочому місці		Знання перевірів, допуск до роботи здійснив (підпис, дата)
							особи, яку інструктують	особи, яка інструктує	кількість змін, з ___ до ___ (дати)	стажування (дублювання) пройшов (підпис працівника)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Примітка:

Графи 10 та 11 заповнюються тільки для осіб, що проходять стажування (дублювання) на робочому місці.

(підприємство, організація, установа)

ЖУРНАЛ

обліку присвоєння I кваліфікаційної групи з електробезпеки неелектротехнічному персоналу

Розпочато " __ " _____ 20_ р.

Закінчено " __ " _____ 20_ р.

Формат А4 (210 x 297)

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові	Найменування підрозділу	Посада (професія)	Дата попереднього присвоєння	Дата присвоєння	Підпис працівника	Підпис особи, яка перевіряє
1	2	3	4	5	6	7	8